

Valtiovarainministeriö

L2023-57

1(2)

15.12.2023

Lausuntopyyntönnö: VN/24735/2023, VM109:00/2023, 14.11.2023

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS TULLIN RIKOSTORJUNTALAIN 3 LUVUN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Asianajajaliittoa (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 3 luvun muuttamisesta.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, salaista tiedonhankintaa koskevia säännöksiä on Tullin rikostorjuntalain salaista tiedonhankintaa koskevan 3 luvun lisäksi Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 3 luvussa, poliisilain 5 luvussa sekä pakkokeinolain 10 luvussa. Edellä mainittuja säännöksiä on vastikään muutettu ja yhtenäistetty. Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että salaisia tiedonhankintakeinoja koskeva lainsäädäntö on yhdenmukaista. Näin ollen Asianajajaliitto kannattaa Tullin rikostorjuntalain 3 luvun säännöksiä ehdotetun mukaisesti siten, että Tullin rikostorjuntalain muutokset rinnastuvat sisällöltään edellä mainittujen lakien salaista tiedonhankintaa koskeviin säännöksiin.

Asianajajaliitto pitää kuitenkin yleisellä tasolla ongelmallisena lainvalvonta- ja turvallisuusviranomaisten jatkuvasti kasvavaa toimivaltuuksien lisäämistä. Pyydämmekin valtiovarainministeriötä kiinnittämään huomiota kyseiseen asiaan sekä erityisesti suhteellisuus- ja tarpeellisuusvaatimusten määrittelyyn.

Asianajajaliitto toistaa muun muassa Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain muutoksen yhteydessä esiin tuoman ongelman siitä, ettei salaisten pakkokeinojen käytön kohteena olevalla henkilöllä ole Tullin rikostorjuntalaissa, sen ehdotetuissa muutoksissa tai muualla, salaisia pakkokeinoja koskevassa lainsäädännössä oikeutta saattaa käytettyjen pakkokeinojen laillisuutta jälkikäteen tuomioistuimen tutkittavaksi. Pakkokeinojen käytön valvonta on lisäksi, vuosittaista kertomusta lukuun ottamatta, uskottu pakkokeinoja käyttävälle viranomaiselle itselleen. Asianajajaliitto kehottaa tässäkin yhteydessä vakavasti harmitsemaan tehokkaan jälkivalvonnan keinoja kansalaisten perusoikeuksien ja viranomais toiminnan luottamuksen turvaamiseksi. Asianajajaliitto myös huomauttaa, ettei rikostorjunnan varjolla tule myöskään pyrkiä supistamaan kansalaisten perusoikeuksien nykytilaa.

Helsingissä 15. päivänä joulukuuta 2023

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Niko Jakobsson
Suomen Asianajajaliiton pääsihteeri

LAATI

Asianajaja Pekka Ylikoski, Helsinki

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu rikosprosessioikeuden asiantuntijaryhmässä.